

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 44C/64/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220209484
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alžbeta Beňáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2021:7220209484.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Alžbetou Beňákovou, v spore žalobkyne: L. Š., F.. X.X.XXXX, T. A.. J. XXXX/XX, A., zastúpená JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom so sídlom Floriánska 16, 040 01 Košice, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o zaplatenie 1.821,55 €, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 1.821,55 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.821,55 € od 12.6.2020 do zaplatenia, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyňa m á nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 18.9.2020 domáhala, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť jej sumu 1.821,55 € s príslušenstvom a nahradiť jej trovy konania titulom náhrady spôsobenej škody nezákonným rozhodnutím.

2. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením povereného príslušníka PZ, odboru poriadkovej polície, obvodného oddelenia Policajného zboru Košice Západ zo dňa 28.2.2013, ČVS: ORP-557/ZA-KE-2013 bolo žalobkyni vznesené obvinenie za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podala žalobkyňa sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Košice II zo dňa 8.4.2013, č.k. 3Pv 114/2013 podľa § 193 ods. I písm. c) Trestného poriadku zamietnutá. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II podal na Okresný súd Košice II na žalobkyňu obžalobu pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona.

3. Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 7T/119/2013, zo dňa 9.12.2014 bola žalobkyňa uznaná vinnou z prečinu krádeže podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 36 mesiacov. Na základe podaného odvolania zo strany žalobkyne Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 16.9.2015, sp. zn. 5To/33/2015 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa.

4. Po doplnení dokazovania súd rozsudkom zo dňa 6.12.2018, sp. zn. 7T/119/2013 žalobkyňu oslobodil spod obžaloby prokurátora, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchala obžalovaná. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 5.9.2016, sp. zn. 4To/47/2019 odvolanie prokurátora proti uvedenému rozsudku zamietol.

5. S poukazom na ust. § 5 ods. 1, 18 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 514/2013 Z.z. vznikla žalobkyni škoda vo výške 1.821,55 €, z dôvodu vznesenia obvinenia voči jej osobe, kedy si bola nútená zvoliť si obhajcu

JUDr. Milana Kuzmu. Po vznesení obvinenia v osobnom živote pocítila obrovské zmeny, ľudia sa od nej odvrátili a ani po zrušení obvinenia sa jej nepodarilo obnoviť predošlé vzťahy, nakoľko v ľuďoch ostal pocit, že je kriminálnička. Bránenie jej cti a preukazovanie neviny zasiahlo jej ekonomickú situáciu a to tým, že jej vznikla majetková škoda vo forme trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, konkrétne nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia zo dňa 28.2.2013 pod ČVS: ORP-557/ZA-KE-2013.

6. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 1.7.2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. účinného do 30.6.2004. Súdna judikatúra dovodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné. V zmysle ust. § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. listom zo dňa 24.2.2020 požiadala žalovaného o predbežné prerokovanie jej nároku na náhradu škody. Žalovaný listom doručeným dňa 11.6.2020 oznámil, že jej žiadosti nevyhovel. Navrhol preto, aby súd žalobe vyhovel a priznal žalobkyni náhradu trov konania.

7. Voči podanej žalobe sa vyjadrila žalovaná, ktorá neuznala nárok žalobkyne v celom rozsahu a navrhla žalobu zamietnuť. Zo strany orgánov prokuratúry nedošlo k nezákonnému rozhodnutiu a nesprávnemu úradnému postupu, ktorý by mal zakladať nárok na náhradu škody. Návrh nemožno akceptovať ani vecne, pretože je nedôvodný. V žiadosti žalobkyňa nepreukázala kumulatívnu existenciu zákonných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody, t.j. preukázanie nezákonných rozhodnutí, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi právnymi titulmi a deklarovanou škodou. Neuviedla žiadne také skutkové a právne okolnosti, ktoré by nasvedčovali skutočnosti, že uznesenie o vznesení obvinenia a podaná obžaloba boli vydané v rozpore so zákonom. Skutočnosť, že trestná vec bola skončená oslobodením spod obžaloby neznamena nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia alebo podanej obžaloby. Za nezákonné rozhodnutie možno považoval len také rozhodnutie, ktoré nemalo zákonný podklad, v tomto prípade v ust. § 206 Trestného poriadku. A nie také rozhodnutie, ktoré v čase vydania spĺňalo všetky zákonné kritériá, a teda bolo rozhodnutím zákonným, iba neskôr na základe vykonaného dokazovania pred súdom bol ustálený iný názor. Takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. V tomto smere poukázala na rozhodnutia okresných súdov, napr. Okresného súdu Košice II č.k. 42C/412/2015-17 zo dňa 19.9.2016. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/27/2011 zo dňa 20.3.2012 vyplýva, že na to, aby bolo rozhodnutie označené za nezákonné musí byť na to určeným procesným postupom zrušené. Taktiež poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 163/2013- 50, z ktorého vyplýva, že rozhodnutie nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Legálnosť rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní nemožno posudzovať na základe konečného výsledku trestného konania, ale len na základe toho, či boli splnené zákonné podmienky stanovené pre jeho vydanie. Obdobne sa v rozhodnutí Lavrechov proti Českej republike zo dňa 20.6.2013 vyjadril aj Európsky súd pre ľudské práva.

8. V prejednávanej veci nebolo žiadne z rozhodnutí na to určeným procesným postupom zrušené. Napriek tomu, že trestné konanie bolo skončené oslobodením spod obžaloby nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania. Nie je možné automaticky každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatný odsudzujúci rozsudok, pokladať za nezákonné rozhodnutie. Následne žalovaná vo vyjadrení opisuje, prečo podľa jej názoru postupovali orgány činné v trestnom konaní a súdy dôvodne pred oslobodením žalobkyne spod obžaloby. Ďalej vo vyjadrení sa zaoberá výkladom ust. § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. K uplatnenej škode uviedla, že musí byť nielen zaplatená, t.j. musí dôjsť k zmenšeniu majetku, ale trovy musia byť aj účelne vynaložené. Spochybnila zároveň existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a škodou v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo/21/11 zo dňa 29.1.2015.

9. Záverom zhrnula, že je nesporné, že uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase vydania splnené všetky zákonné predpoklady nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Nie sú preto splnené hmotnoprávne predpoklady

pre vznik zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., pretože v tejto veci nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia a teda nemohla vzniknúť ani škoda, ktorá by bola spôsobená orgánom verejnej moci. Preto navrhla žalobu zamietnuť. V prípade vyhovenia žalobe, navrhla, aby súd určil lehotu na plnenie 30 dní.

10. V replike sa žalobkyňa vyjadrila k ťažiskovému tvrdeniu žalovanej, že trestná vec bola skončená oslobodením spod obžaloby, čo samo o sebe nespĺňa požiadavky podľa zákona č. 514/2003 Z.z. na priznanie náhrady škody. K ňou uvedenému nálezu ÚS SR sp. zn. II. ÚS 163/2015, podľa ktorého samotné oslobodenie spod obžaloby nemá automaticky za následok nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia uviedla, že predmetnou otázkou sa už zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/249/2018 zo dňa 31.10.2019, v ktorom súd uviedol, že od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax Najvyššieho súdu ustálila v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z tohto, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. K predmetnej problematike sa vyjadril aj ÚS SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 320/2016. K rozhodnutiu ESLP Lavrechov proti Českej republike uviedol, že predmetný rozsudok je bez vplyvu na prejednávajúcu vec, nakoľko sa týka posudzovania dôvodnosti a zákonnosti trestného konania výlučne vo vzťahu k nároku štátu na prepadnutie peňažnej záruky, ktorá bola zložená obvineným. Súd konštatoval, že peňažná záruka vzhľadom na osobitný právny režim v rámci trestného konania, môže v prípade, že konanie bolo vedené v súlade so zákonom, prepadnúť v prospech štátu, a to aj v prípade, ak sa trestné konanie ukončí postúpením veci na prejednanie priestupku alebo dôjde k zastaveniu trestného konania alebo oslobodenia spod obžaloby. K polemizácii žalovanej s rozsudkom vydaným v trestnom konaní poukázal na skutočnosť, že civilný súd je viazaný závermi trestného konania a skutočnosť, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby je potrebné rešpektovať a brať ako fakt bez polemizovania.

11. K namietanej účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia uviedla, že jednotlivé trovy boli účelne vynakladané, keď obvinenie osoby zo spáchania trestného činu skončilo jej právoplatným oslobodením, zároveň navrhla pripojenie spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7T/119/2013 a spisov Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5To/33/2015 a sp. zn. 4To/47/2019 za účelom objektivizovania vykonaných úkonov s už skôr predloženými dôkazmi.

12. Duplika súdu nebola doručená.

13. Na prejednanie veci súd nariadil dňa 25.10.2021 pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil právny zástupca žalobkyne a žalovaná. Súd v súlade s ust. § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti žalobkyne.

14. Právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní v plnom rozsahu zotrvala na podanej žalobe. Mala za to, že žalobkyni bolo vznesené obvinenie, následne bola oslobodená spod podanej obžaloby, čo zakladá ich nárok, ktorý prezentuje v tomto konaní podanou žalobou. Čo sa týka neprítomnosti žalobkyne, nakoľko navrhovali jej výsluch, ospravedlnila jej neprítomnosť zo zdravotných dôvodov a netrvala na výsluchu žalobkyne.

15. Žalovaná zotrvala na svojich písomných vyjadreniach, ktoré boli v priebehu konania vypracované zo strany žalovanej, uviedla, že žalobkyňa nešpecifikovala trovy právneho zastúpenia, teda obhajoby v trestnom konaní dostatočným spôsobom. Ak sa súd nestotožní s touto argumentáciou žalovanej, žalovaná ponechala na zvážení súdu, nakoľko boli tieto trovy účelne vynaložené a nakoľko boli odôvodnené tieto trovy právneho zastúpenia a to oboznámením pripojených trestných spisov. Ďalej k veci samej uviedla, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby z dôvodu, že žalobkyni bolo vznesené obvinenie na základe obvinenia konkrétnej osoby. Súd následne v rozhodnutí uviedol, že nie je preukázané, že žalobkyňa by sa dopustila tohto konania, zákonodarca však nepredpokladal, že si budúci obvinení budú nárokovat náhradu škody v rámci civilných konaní z dôvodov, že boli obvinení v trestnom konaní na základe obvinenia konkrétnej osoby. Štát nemôže za to, že konkrétna osoba obvinila v tomto prípade žalobkyňu. Trestné konanie bolo vedené v súlade so zákonom. V prípade, ak by bola prítomná žalobkyňa, určite by potvrdila, že subjektívne cíti, že vinným zo samotného trestného konania je osoba, ktorá ju obvinila z tohto trestného činu a nie samotný štát.

16. Na pojednávaní súd z pripojeného spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/119/2013 zistil, že právne zastúpenie žalobkyne prevzal dňa 28.11.2013 JUDr. Milan Kuzma, ktorý sa zúčastnil na hlavných pojednávaniach konaných dňa 18.3.2014, 22.4.2014, 16.5.2014, 27.6.2014, 19.9.2014, 7.11.2014, 5.12.2014, 9.12.2014, 4.3.2016, 26.4.2016, 3.6.2016, 26.7.2016, 6.12.2018, účasť na verejnom zasadnutí dňa 5.6.2019, odôvodnenie odvolania zo dňa 29.1.2015, vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 4.4.2019 a porady zo dňa 22.4.2014, 16.5.2014, 26.6.2014, 17.9.2014, 6.11.2014, 9.12.2014, 17.2.2016, 26.4.2016, 2.6.2016, 3.12.2018 s tým, že hlavné pojednávania dňa 7.11.2014 a dňa 3.6.2016 boli bez prejednávania veci.

17. V záverečnej reči právna zástupkyňa žalobkyne poukázala na skutočnosť, že v konaní bolo preukázané, že žalobkyňu bolo vznesené obvinenie, nie je možné žalobkyňu zaťažovať tým, že konkrétna osoba ju obvinila z tohto trestného činu, nakoľko obvinenie bolo vznesené povereným príslušníkom PZ a následne o sťažnosti rozhodoval prokurátor. Taktiež uviedla, že nie sú oprávnení posudzovať subjektívny pocit žalobkyne, nakoľko podala žalobu voči štátu.

18. Žalovaná v záverečnej reči uviedla, že trvá na svojich písomných vyjadreniach a navrhla súdu, aby žalobu zamietol v celom rozsahu.

19. Súd vykonal dokazovanie na základe predložených listinných dôkazov, oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/119/2013, súčasťou ktorého bol vyšetrovací spis ČVS: ORP-557/ZA-KE-2013 a zistil tento skutkový stav:

20. Uznesením povereného príslušníka Policajného zboru, odboru poriadkovej polície, Obvodného oddelenia Policajného zboru Košice Západ zo dňa 28.2.2013, ČVS: ORP-557/ZA-KE-2013 bolo žalobkyňu vznesené obvinenie za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podala žalobkyňa sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Košice II zo dňa 8.4.2013, č.k. 3Pv 114/2013-10 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II podal na Okresný súd Košice II na žalobkyňu obžalobu pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 7T/119/2013, zo dňa 9.12.2014 bola žalobkyňa uznaná vinnou z prečinu krádeže podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 36 mesiacov. Na základe podaného odvolania zo strany žalobkyne Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 16.9.2015, sp. zn. 5To/33/2015 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa. Po doplnení dokazovania súd rozsudkom zo dňa 6.12.2018, sp. zn. 7T/119/2013 žalobkyňu oslobodil spod obžaloby prokurátora, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchala obžalovaná. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 5.9.2016, sp. zn. 4To/47/2019 odvolanie prokurátora proti uvedenému rozsudku zamietol. Žalobkyňa žiadosťou zo dňa 24.2.2020 požiadala o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, konkrétne uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 28.2.2013, ČVS: ORP-557/ZA-KE-2013 vo výške vynaložených trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II sp. zn. 7T/119/2013, t.j. v sume 1.821,55 €. Na žiadosť žalobkyne reagovala žalovaná listom zo dňa 4.6.2020, ktorá posúdila nárok žalobkyne za nedôvodný, nakoľko nezistila splnenie zákonných podmienok pre uspokojenie nároku žalobkyne uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003, Z.z., preto bola žiadosť zamietnutá. List žalovanej bol doručený žalobkyňu dňa 11.6.2020. Trovy právneho zastúpenia si právny zástupca žalobkyne JUDr. Milan Kuzma vyúčtoval listom zo dňa 28.1.2020, na základe faktúry, ktorú žalobkyňa uhradila.

21. Súd preskúmaním vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-557/ZA-KE-2013 a trestného spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/119/2013 zistil, že obhajca žalobkyne vykonal nasledujúce úkony právnej služby: prevzatie a príprava obhajoby advokátom JUDr. Milanom Kuzmom vrátane prvej porady s klientkou dňa 28.11.2013 (plnomocenstvo zo dňa 28.11.2013 na č.l. 156 spisu), ktorý sa zúčastnil na hlavných pojednávaniach konaných dňa 18.3.2014 (č.l. 171 spisu), 22.4.2014 (č.l. 186 spisu), 16.5.2014 (č.l. 196 spisu), 27.6.2014 (č.l. 201 spisu), 19.9.2014 (č.l. 204 spisu), 7.11.2014 (č.l. 210), 5.12.2014 (č.l. 214 spisu), 9.12.2014 (č.l. 219 spisu), 4.3.2016 (č.l. 249 spisu), 26.4.2016 (č.l. 256 spisu), 3.6.2016 (č.l. 264 spisu), 26.7.2016 (č.l. 269 spisu), 6.12.2018 (č.l. 297 spisu), účasť na verejnom zasadnutí dňa 5.6.2019 (č.l. 322 spisu), odôvodnenie odvolania zo dňa 29.1.2015 (č.l. 230 spisu), vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 4.4.2019 (č.l. 312 spisu) a porady zo dňa 22.4.2014, 16.5.2014, 26.6.2014, 17.9.2014,

6.11.2014, 9.12.2014, 17.2.2016, 26.4.2016, 2.6.2016, 3.12.2018 (č.l. 25- 29 spisu sp. zn. 44C/64/2020) s tým, že hlavné pojednávania dňa 7.11.2014 a dňa 3.6.2016 boli bez prejednanja veci.

22. Žalobkyňa sa v konaní domáha náhrady škody vo výške 1.821,55 € s príslušenstvom.

23. Podľa ust. § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom od 1.1.2013 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

24. Podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

25. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

26. Podľa ust. § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

27. Podľa ust. § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. (2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

28. Podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadost") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

29. Podľa ust. § 16 ods. 4 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

30. Podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

31. Podľa ust. § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. (3) Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

32. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žaloba je podaná dôvodne. V danej veci ide o objektívnu zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením žalobkyne, ale jej právoplatným oslobodením spod obžaloby. Zodpovednosť štátu k vzniku škody predpokladá súčasné splnenie troch podmienok: 1) nezákonné rozhodnutie, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nezákonným trestným stíhaním a vznikom škody. Dôkazné bremeno o kumulatívnom splnení všetkých týchto podmienok spočívalo na žalobkyňi.

33. Pokiaľ ide o prvý predpoklad vzniku zodpovednosti štátu, žalovaná sa bránila tvrdením, že v danom prípade niet nezákonného rozhodnutia, ktoré by zakladalo nárok žalobkyne na náhradu škody. Podľa žalovanej v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia boli splnené všetky zákonné podmienky pre vydanie týchto rozhodnutí. Preto neskorší výsledok trestného konania nemôže spôsobiť ich nezákonnosť, ak neboli zrušené, nakoľko neboli porušené ani základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby.

34. Súd k uvedenému právnemu názoru žalovanej uvádza, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom takýto právny výklad bol používaný už za účinnosti predchádzajúceho zákona č. 58/1969 Zb. Osoba, ktorá bola spod obžaloby oslobodená alebo trestné konanie voči nej bolo zastavené má podľa ust. § 6 citovaného zákona zásadne nárok na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, aj keď samotné uznesenie o vznesení obvinenia bolo z hľadiska trestného poriadku aktom zákonným a prokurátor na základe sťažnosti obvineného alebo i v rámci svojich dozorných oprávnení vyplývajúcich z Trestného poriadku uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia ako nezákonné nezrušil. Zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby, pri ktorom nedochádza k odsúdeniu dotyčnej osoby, resp. k právoplatnému vysloveniu jej viny za skutok, má totiž rovnaké dôsledky ako zrušenie či zmena uznesenia o vznesení obvinenia, keď s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody treba vychádzať z toho, že osoba čin nespáchala a že trestné stíhanie proti nej nemalo byť začaté.

35. K tomuto záveru doterajšia súdna prax dospela systematickým a teleologickým extenzívnym výkladom ustanovení § 5 a § 6 ods. 1 citovaného zákona, vychádzajúc zo zmyslu a účelu právneho predpisu (ktorým je v prípade uvedeného zákona ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom zaručeného čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky). Nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ak došlo k oslobodeniu spod obžaloby, sa preto analogicky posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom analogická aplikácia ust. § 6 ods. 1 cit. zákona sa vyvodzuje zo skutočnosti, že obvinenie nebolo preukázané, aj keď samotné uznesenie o vznesení obvinenia mohlo byť z hľadiska trestného poriadku aktom zákonným. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania. V štádiu konania pred súdom pritom už nebolo možné ani rozhodnúť o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia. Uvedený záver vychádza aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.10.2019, sp. zn. 2Cdo/249/2018, ktorý s odkazom na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zverejnené pod č. 37/2014 a nález Ústavného súdu SR zo dňa 7.7.2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 dospel k záveru, že pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia sú vždy nezákonné, zasahujúce do práv jednotlivca.

36. Od publikovania judikátu R 37/2014 sa ustálila rozhodovacia prax najvyššieho súdu, napr. pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 320/2016, sp. zn. I. ÚS 540/2016, sp. zn. III. ÚS 117/2006, sp. zn. I. ÚS 395/2016, ktoré potvrdzujú takúto prax aj v čase účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z., ale aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/177/2017 zo dňa 26.1.2019 a novšie rozhodnutia, napr. Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/139/2020 zo dňa 25.5.2021.

37. V danom prípade bolo nepochybné, že uznesením zo dňa 28.2.2013, ČVS: ORP-557/ZA-KE-2013 bolo proti žalobkyňi vznesené obvinenie pre prečin krádeže, proti ktorému podala sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II zo dňa 8.4.2013, č.k. 3 Pv 114/2013-10 zamietnutá. Po podaní obžaloby a zrušení rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/119/2013 zo dňa 9.12.2014, bolo opätovne rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 7T/119/2013 zo dňa 6.12.2018 tak, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchala obžalovaná.

Odvolaie prokurátora bolo následne zamietnuté uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5.6.2019, sp. zn. 4To/47/2019.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené, možno teda ustáliť, že uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobkyni možno považovať za rozhodnutie spĺňajúce charakter uznesenia nezákonného podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z.z.

39. Pokiaľ ide o druhý predpoklad vzniku zodpovednosti štátu, vznik škody, žalobkyňa v žalobe tvrdila, že v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, jej bola spôsobená škoda titulom náhrady trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 1.821,55 €.

40. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca v súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, t. j. uznesením o vznesení obvinenia, vynaložil náklady na trovy obhajoby, keďže počas celého trestného konania bol právne zastúpený JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom so sídlom Floriánska 16, Košice. Čo do príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou je potrebné uviesť, že žalobkyňa využila svoje ústavné právo na kvalifikovanú obhajobu, nakoľko sama nemá právnické vzdelanie. Podľa názoru súdu je nespochybniteľná nevyhnutnosť takéhoto postupu v súvislosti s tak závažnou skutočnosťou, ako je vznesenie obvinenia a začatie trestného stíhania. To znamená, že práve vznesenie obvinenia a následné pokračovanie v trestnom konaní po podaní obžaloby na súd, boli výlučnou príčinou vzniku trov spätých s obhajobou a príčinná súvislosť je tým nepochybná. Všetky uskutočnené úkony obhajoby súd považoval za účelné aj v zmysle § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., podmienené úkonmi orgánov činných v trestnom konaní, bez ktorých by tieto trovy neboli vznikli. Trovy právneho zastúpenia boli určené v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v znení účinnom ku dňu vykonania toho- ktorého úkonu. Podľa § 12 ods. 3 písm. a) vyhlášky pri obhajobe v trestnom konaní je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, jedna dvanástina výpočtového základu, čo za rok 2013 predstavuje sumu 60,11 €, za rok 2014 sumu 61,75 €, za rok 2015 sumu 63,58 €, za rok 2016 sumu 65,08 €, za rok 2018 sumu 69,91 € a za rok 2019 sumu 71,50 €, pričom výška vynaložených trov právnej obhajoby nebola medzi stranami sporná, sporná bola len účelnosť vynaložených trov. Obhajca žalobkyne jednotlivé úkony právnej služby špecifikoval vo vyúčtovaní trov právneho zastúpenia, kde ich zároveň aj vyčíslil v zmysle vyhlášky, na základe čoho ich žalobkyňa obhajcovi uhradila vo výške 1.821,55 €.

41. Súd zároveň konštatuje, že všetky vyúčtované úkony právnej služby boli aj reálne vykonané, vrátane porád so žalobkyňou, čo mal súd preukázané z vyhotovených záznamov o poradoch so žalobkyňou, ktoré boli žalobkyňou podpísané.

42. K tvrdeniam žalovanej ohľadom vydaného trestného rozsudku, dokazovania vykonaného trestným súdom, či skutočnosti, že žalobkyňu zo spáchania trestného činu obvinila konkrétna osoba súd uvádza, že tieto skutočnosti nemajú vplyv na záver súdu o nezákonnosti vydaného rozhodnutia, pričom súd je viazaný rozsudkom trestného súdu, ktorým bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby.

43. Na základe vyššie uvedených skutočností a právnych úvah súd dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná, preto vo výroku I zaviazal žalovanú na zaplataenie škody vo výške 1.821,55 € žalobkyni, v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku tak, ako požadovala žalovaná z dôvodu potreby schvaľovacieho procesu úhrady a z dôvodu administratívno-časovej náročnosti tohto procesu.

44. Podľa ust. § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní je v omeškani.

45. Podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

46. Podľa ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

47. Žalovaná sa s plnením škody dostala do omeškania, preto súd žalobkyni priznal úroky z omeškania, ktoré boli vyčíslené v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy 1.821,55 € od 12.6.2020, t.j. deň nasledujúci po dni doručenia zápornej odpovede na žiadosť žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, do zaplatenia tak, ako súd uviedol vo výroku I tohto rozsudku.

48. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu teda k 12.6.2020 bola 0,00 % a úrok z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyšší.

49. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

50. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. O nároku žalobkyne na náhradu trov konania voči žalovanej súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 2 CSP na základe zásady úspechu. Úspešná žalobkyňa má tak nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP. O výške trov bude rozhodnuté v samostatnom uznesení po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice II.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).